

Programrådet for lektorutdanningen

Til medlemmene i programrådet for lektorutdanningen

Innkalling til møte i programrådet for lektorutdanningen Møte 8 2019

Tidspunkt: 16. desember 2019, kl. 10.15-12.00

Møtested: Langes gate 1, glasshuset

Forslag til dagsorden:

I Godkjenning av innkalling og dagsorden

II Godkjenning av protokoll fra møtet 25. november

Protokollen er sendt ut.

III Diverse tilbakemeldinger fra programrådsleder

1. Fagseminarrekke fagdidaktikk

Vedtakssaker

Sak 65/19 Møteplan vår 2020

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Drøftingssaker

Sak 66/19 Vurdering av ettfagsmodellen

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 67/19 Opptakskrav praktisk-pedagogisk utdanning

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 68/19 Deltagelse i NOLES-nettverket

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Orienteringssaker

Sak 69/19 Studentevalueringer av kortpraksisemner

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 70/19 Åpen dag 2020

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 71/19 NOKUT-rapport om frafall i lektorutdanningene i Norge

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Sak 72/19 Eventuelt

Sak 65/19 Møteplan vår 2020

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Vedtakssak

Notat

Til: Programrådet for lektorutdanningen

Møte: 16. desember 2019

ephorte: 19/1293

Det har vært vanlig å gjennomføre tre møter hvert semester i Programrådet for lektorutdanningen.

Forslag til møteplan vår 2020:

17. januar 10.15-12.00

11. mars 10.15-12.00

12. mai 10.15-12.00

11. juni (avholdes ved behov)

Forslag til vedtak

Programrådet vedtar forslaget til møteplan for vår 2020.

09.12.2019/ANNGJ

Sak 66/19 Vurdering av ettfagsmodellen

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Drøftingssak

Notat

Til: Programrådet for lektorutdanningen

Møte: 16. desember 2019

ephorte: 19/1293

Ettfagsmodellen gir faglige og administrative utfordringer som må adresseres. Dette var oppe som sak i Programrådet 25.11.2019:

https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/innkalling_og_saksliste_programradet_25_november_2019.pdf, se sak 58/19. Praksisutvalget ba her Programrådet i et brev om å ta stilling til hvorvidt det var behov for å igangsette en ny evaluering av ettfagsmodellen på PPU.

Programrådet ble enig på møtet 25.11.2019 om at det ikke var behov for en omfattende ny evaluering, og at det finnes nok kunnskap om utfordringer ved modellen allerede. Rådet landet derfor på at det skal skrives et brev til styringsgruppen som beskriver situasjonen, og som ber om avklaringer rundt ettfagsmodellens fremtid på enkelte punkter. Brevet er forfattet av leder av Programrådet Kjersti Lea, leder av Praksisutvalget Liv Eide, og praksiskoordinator Hege Ekeland, se vedlegg.

Programrådet bes om å drøfte følgende:

Gjenspeiler innholdet i brevet utfordringene rundt ettfagsmodellen, og hva bør eventuelt legges til før det oversendes styringsgruppen for lektorutdanningen?

09.12.2019/ANNGJ

Utfordringer ved ettfagsmodellen på PPU

I programrådet ble det i møtet den 25. november 2019 vedtatt (sak 58/19 (19/1293) at leder for praksisutvalget, leder for programrådet og sekretær for praksisutvalget informerer styringsgruppen om utfordringene ved ettfagsmodellen som har vært oppe til diskusjon både i praksisutvalget og i programrådet, samt peker på mulige måter å møte utfordringene på.

Bakgrunnen for ettfagsmodellen og foreløpige erfaringer

Programrådet har en klar målsetning om at flest mulig av PPU-studentene ved Universitetet i Bergen (UiB) får opptak til tofagsmodellen. Dette ble nedfelt i forskrift om opptak til PPU, der det står at studenter med to fag prioriteres foran studenter med ett fag.

UiB har lang erfaring med å tilby PPU med høy faglig kvalitet med et bredt fagdidaktisk tilbud, og med unntak av ettfagsmodell i matematikk og psykologi har studieprogrammet vært bygget opp av to ulike didaktikkfag i tillegg til pedagogikk og praksis. PPU har vært et stabilt program der alle involverte i stor grad har samme forståelse av innholdet og rammene for studieprogrammet. Studieprogrammet fremstår som helhetlig, med en felles målsetning på tvers av fakulteter og institutter. Det er enighet om at vi ønsker å tilby en så enhetlig og helhetlig lektorutdanning som mulig. PPU har i stor grad innfridd dette ønsket.

Rasjonalet bak innføring av ettfagsmodellen var at studenter med ett fag skulle kunne konkurrere om studieplassene som ikke ble fylt opp av tofagsstudenter. På inneværende kull tilhører mer enn 1/3 av studentene ettfagsmodellen. Med slike tall er ikke ettfagsmodellen et unntak fra vår hovedmodell. UiB tilbyr nærmest PPU med to ulike studieretninger, noe som ikke fremmer helhet og enhet.

Ettfagsmodellen ble innført for at flere studenter skulle kvalifisere til opptak på PPU ved UiB. Modellen sikret at UiB møtte måltallet for antall uteksaminerte kandidater studieåret 2018/2019. Nesten 50 % av studentene kom inn på ettfagsmodellen i fjor. Ettfagsmodellen framsto i innføringsåret som en suksess med henblikk på måltall, kandidat- og resultatmidler. Opptaket var imidlertid unormalt stort ettersom 2018/2019 var siste gang studenter uten fullført mastergrad kvalifiserte til opptak til PPU. Derfor kan vi ikke uten videre konkludere med at innføring av ettfagsmodellen gir bedre måltallsoppgåelse. Det har vi fått en pekepinn på alt i inneværende studieår.

Studieåret 2019/2020 er trolig heller ikke et normalår, ettersom det er første gang studenter må ha fullført en mastergrad for å være kvalifisert for opptak. Studenter som ikke søkte med bachelorgrad høsten 2018, er ikke ferdige med mastergraden sin, og det er enda et år til denne gruppen er kvalifisert til å søke om opptak. Det er likevel rimelig å anta at årets kullstørrelse er nærmere fremtidige kull enn det store kullet 2018/19 var.

Ettfagsmodellen er utfordrende med tanke på praksis, spesielt på ungdomsskolen. De fleste fag er for små til at studentene får 60 undervisningstimer i praksis i faget de har fått opptak til. Praksisutvalget har imidlertid fått nødvendige avklaringer fra programrådet slik at vi kan

planlegge vårens praksis. Studenter på ettfagsmodellen skal ha minimum 50 % av praksisen, 30 undervisningstimer, i faget de er tatt opp til PPU i. Den resterende praksisen kan gjennomføres i beslektede fag.

Måter å møte utfordringene på

1. Vurdere de økonomiske sidene ved ettfagsmodellen

Tallene fra årets opptak viser at ettfagsmodellen ikke nødvendigvis er gunstig økonomisk. Dette studieåret er det bare én student på ettfagsmodellen både på mediefagsdidaktikk og på matematikkdiraktikk. Disse studentene får undervisning tilsvarende $\frac{1}{4}$ av studiet som *eneste student* i didaktikkemnet. Det er svært ressurskrevende å tilby så mye undervisning til enkeltstudenter. I tillegg genererer studenten lite inntekter med tanke på resultats- og kandidatmidler. Det koster altså mer å undervise enkeltstudenter enn det man får igjen. Ettfagsmodellen er med andre ord ikke nødvendigvis lønnsom økonomisk, til tross for at flere studenter får mulighet til å gå på studiet. For at ettfagsmodellen skal være lønnsom økonomisk må det være flere studenter som får opptak i hvert didaktikkfag. Vi har ikke konkrete tall for hvor mange studenter som bør få opptak i de enkelte didaktikkfagene for at ettfagsmodellen skal gå i balanse økonomisk.

2. Øke rekruttering til tofagsmodellen

For å få flest mulig kvalifiserte søkere til tofagsmodellen, kan rekrutteringen til PPU bli mer målrettet mot interne søkere. Allerede på bachelornivå bør studentene ha hørt om PPU, slik at de velger fag som gir dem undervisningskompetanse når de skal velge de frie studiepoengene i bachelorgraden. Det er gjerne for sent å ha målrettet rekruttering mot masterstudenter. Denne studentgruppen må eventuelt ta manglende studiepoeng for å kvalifisere til PPU. Selv når vi gjør justeringer i opptakskravene vil det være studenter som har brukt de frie studiepoengene til å spesialisere seg enda mer i fagfeltet de allerede studerer eller til for mange ulike valg til at de kan tas opp med to fag på PPU.

3. Vurdere didaktikkemnenes opptakskrav

Det finnes hindre som gjør at mange som søker PPU ikke kommer inn på tofagsmodellen. Et av disse hindrene er svært spesifikke opptakskrav til didaktikkfag. Det finnes eksempler på at studenter som har tatt utdanning ved UiB ikke er funnet kvalifiserte til opptak på PPU i masterfaget sitt ved samme institusjon. UiB skal fortsatt tilby en utdanning med høy faglig kvalitet med velkvalifiserte søkere, men de svært spesifikke opptakskravene på enkelte didaktikkfag gjør at vi mister dyktige studenter som enten gir opp planen om å bli lærer, eller som tar utdanningen sin ved andre institusjoner.

Innføringen av masterkrav på PPU gjør at studentene som kvalifiserer til studiet er dyktige studenter. En uteksaminert masterstudent skal i henhold til kvalifikasjonsrammeverket blant annet kunne anvende kunnskap på nye områder innenfor fagområdet, analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer og bruke relevante metoder for forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid på en selvstendig måte. Vi må derfor kunne anta at en studentene har verktøy til å kunne tilegne seg kunnskap i eget fag på et nivå som gjør at de kan undervise elever på 5.-13. trinn også om det dreier seg om tema de ikke spesifikt har studiepoeng i.

En slik antakelse ligger allerede til grunn i samfunnsfags-, historie- og geografididaktikk hvor studenter som har historie eller samfunnsfaglig bakgrunn har praksis i alle deler av det bredt sammensatte samfunnsfaget i skolen uavhengig av hvilket av de universitetsfagene som inngår i skolefaget de har sine studiepoeng i. Disse studentene har ikke nødvendigvis kunnskap om alle skolefagets delfelt, men må lese seg opp i løpet av praksis. Det samme gjelder for fellesfaget naturfag. Dette har gått bra i disse fagene, og det vil også kunne la seg gjøre i andre fag. Studentene skal fortsatt ha solid faglig bakgrunn i fagene de skal undervise i, men vi må ha tiltro til at studenter kan tilegne seg mer kunnskap på egen hånd.

Vi er kjent med at det gjøres en jobb for å forenkle opptakskravene. Det virker absolutt hensiktsmessig. Vi mener i den forbindelse også at det av rimelighetshensyn er formålstjenlig at opptakskravene gjøres så like og likelydende som mulig på tvers av fag. En annen fordel ved å ha så like og likelydende krav som mulig er at potensielle søkere lett vil kunne få oversikt over kvalifikasjonskravene.

4. Diskutere implikasjoner av kravet om C som snittkarakter

Ved UiB er det et krav om C-snitt for å kvalifisere til PPU. Vi ønsker at studentene fortsatt skal ha et godt snitt fra høyere utdanning, men som institusjon bør vi vurdere om vi skal undersøke karakterkravet nærmere. Flere av ettfagsstudentene har undervisningskompetanse (60 studiepoeng) i fag UiB tilbyr fagdidaktikk i, men snittet i faget («fag 2») er for lavt til at de kommer inn på tofagsmodellen. Dette gjør at studentene ikke får didaktikkundervisning i et fag de med stor sannsynlighet kommer til å undervise i som lærer, kanskje til og med i praksis. Vi ser ingen umiddelbare løsninger på hvordan vi kan regne på C-snittet slik at flere studenter med to undervisningsfag kan komme inn på tofagsmodellen, men peker på paradokset som ligger i at studenter med svakere snitt enn c trolig vil komme til å undervise i fag de ikke har fagdidaktisk utdanning i, enda mer arbeid med faget (gjennom fagdidaktikkemner og praksisopplæring) ville kunnet være nyttig for både studentenes fagkunnskap og for profesjonskunnskapene og –ferdighetene deres.

5. Tilpasse utdanningen til Fagfornyelsen

Fagfornyelsen som nå implementeres i skoleverket er et annet argument for å justere opptakskravene, i tillegg til at det her vil kunne trenges en revidering av utdanningens innhold. Vi skal utdanne lektorer for fremtidens skole, og det er usikkert hvordan denne ser ut. Oppgaven med å speile skolefag på universitetsnivå kan vise seg å bli komplisert, men er likevel et krav som stilles til universitetets lektorutdanninger.

6. Styrke PPU-studiets arbeidslivsrelevans

Til slutt vil vi peke på at arbeidslivsrelevans blir stadig viktigere både for å rekruttere de beste studentene, og for å ha et godt samarbeid med praksisfeltet. Dette er signaler som kommer fra departementshold og dermed noe vi ikke kan velge å se bort fra.

PPU er en ettårig profesjonsutdanning, og det ligger til UiBs samfunnsoppdrag at vi skal utdanne profesjonsutøvere som er godt rustet for sitt kommende yrke. Studenter med to fag er mye mer attraktive og aktuelle for arbeidsmarkedet enn studenter med kun ett undervisningsfag. Også dette taler for at tofagsmodellen bør være hovedmodellen på PPU.

Programrådet ber styringsgruppen ta stilling til punktene 1-5 og komme med noen anbefalinger når det gjelder ettfagsmodellen.

**Sak 67/19 Opptakskrav praktisk-pedagogisk utdanning
(PPU)**

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Drøftingssak

Notat

Til: Programrådet for lektorutdanningen
Møte: 16. desember 2019

ephorte: 19/1293

Styringsgruppen for lektorutdanningen behandlet i møte 22.03.2019 i sak 10/19 frist for innmelding av opptakskrav til PPU. Styringsgruppen vedtok at fagmiljøenes endringer til opptakskravene til PPU oversendes innen 1. desember årlig:

https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/protokoll_styringsgruppemote_22_mars_002.pdf.

Det humanistiske fakultet (HF) og Det Matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MN) har oversendt sine revisjoner i ephorte, sak 2019/1737. Revisjonene er vedlagt for drøfting. Det samfunnsvitenskapelig fakultet (SV) har kun gjort mindre tekstlige justeringer, og har ikke meldt inn offisielle revisjoner.

Programrådet bes om å drøfte følgende:

Ønsker Programrådet å anbefale at revisjonene går videre til styringsgruppen, eller er det behov for presiseringer?

Det er styringsgruppen for lektorutdanningen som må vedta opptakskravene for PPU før de publiseres.

09.12.2019/ANNGJ

VEDLEGG

Fagkrav for opptak til PPU: Innmelding av endringer fra og med 2020 fra MN-fakultetet

Vi viser til vedtak i styringsgruppen for lektorutdanning om at ønskede endringer i fagkrav for opptak til PPU for kommende år skal oversendes innen 1. desember.

Studiestyret ved MN-fakultetet behandlet på møte 18. oktober fagmiljøenes ønsker om endringer i fagkrav for fagene biologi, kjemi, matematikk og naturfag fra og med 2020, og støttet disse endringene. De nye fagkravene i disse fagene er listet opp nedenfor. Det foreslås i denne omgang ikke endringer i fagkrav i geofag eller fysikk.

BIOLOGI

Mastergrad i biologi som tilsvare nivå og profil til masterprogrammene ved UiB. Eller: Minimum 60 studiepoeng i biologi på nivå som tilsvare grunnenner ved UiB eller høyere. Faglig bredde og praktisk erfaring i felt og på lab som dekker viktige tema i skolefaget er ønskelig, og vil bli prioritert ved opptak.

KJEMI

Minimum 60 studiepoeng i kjemi på nivå som tilsvare grunnenner ved UiB eller høyere. Emnekombinasjonen må inneholde minst 20 studiepoeng kjemienner der det inngår praktisk laboratoriearbeid. Faglig bredde og laboratorieerfaring som dekker viktige tema i skolefaget er ønskelig, og vil bli prioritert ved opptak.

MATEMATIKK

Mastergrad i matematiske fag som tilsvare nivå og profil til masterprogram ved Matematisk institutt, UiB, eller minimum 60 studiepoeng matematiske fag på nivå som tilsvare grunnenner ved Matematisk institutt, UiB eller høyere. Faglig bredde som dekker viktige tema i skolefaget er ønskelig og vil bli prioritert ved opptak.

NATURFAG

Minimum 90 studiepoeng i naturvitenskapelige emner med minimum 15 studiepoeng relevant utdanning i hvert av fagene fysikk, kjemi, biologi på nivå som tilsvare grunnenner ved UiB eller høyere. Søkere kan erstatte ett av fagene med minimum 15 studiepoeng geofag. Faglig bredde som dekker viktige tema i skolefaget er ønskelig, og vil bli prioritert ved opptak.

Forslag til endrede krav oversendes ved dette til styringsgruppen for lektorutdanning for endelig godkjenning.

Vennlig hilsen

Harald Walderhaug
Visedekan for utdanning

Ingrid Christensen
Studiesjef

VEDLEGG

Fagkrav for opptak til PPU: Innmelding av endringer fra og med 2020 fra HF-fakultetet

Fag	Opptakskrav UiB pr. i dag	Framlegg til reviderte opptakskrav
Engelsk	Minimum 30 stp. i engelsk litteratur og minimum 30 stp. i engelsk lingvistikk på 100-nivå. Engelsk fagdidaktikk på 100-nivå kan godkjennast inn i lingvistikken. Årsstudium i engelsk frå UiB kvalifiserer for opptak. Andre årsstudium/utdanningar blir vurdert etter søknad.	Minimum 60 stp. i faget på 100-nivå. Av desse skal minimum 20 studiepoeng vere innanfor engelsk lingvistikk og 20 studiepoeng vere innanfor engelsk litteratur/kultur. Undervisningsspråket skal ha vore engelsk. Årsstudium i engelsk frå UiB kvalifiserer for opptak. Andre årsstudium/utdanningar blir vurdert etter søknad.
Tysk	Minimum 60 studiepoeng i faget, der 30 studiepoeng må vere innanfor tysk lingvistikk. Undervisningsspråket skal ha vore tysk. Språklige begynnarkurs blir ikkje godkjent. Årsstudium i tysk frå UiB kvalifiserer for opptak. Andre årsstudium/utdanningar blir vurdert etter søknad.	Minimum 60 stp. i faget på 100-nivå. Av desse skal minimum 30 studiepoeng vere språkemne i tysk. Undervisningsspråket skal hovudsakleg ha vore tysk. Årsstudium i tysk frå UiB kvalifiserer for opptak. Andre årsstudium/utdanningar blir vurdert etter søknad.
Fransk	Minimum 60 studiepoeng i faget, der 30 studiepoeng må vere innanfor fransk lingvistikk. Årsstudium i fransk frå UiB kvalifiserer for opptak. Andre årsstudium/utdanningar blir vurdert etter søknad.	Minimum 60 studiepoeng i faget på 100-nivå. Av desse skal minimum 20 studiepoeng vere innanfor fransk lingvistikk og minimum 20 studiepoeng vere innanfor fransk litteratur/kultur. Undervisningsspråket skal ha vore fransk. Årsstudium i fransk frå UiB kvalifiserer for opptak. Andre årsstudium/utdanningar blir vurdert etter søknad.
Spansk	Minimum 60 studiepoeng innanfor spansk språk og spansk/latinamerikansk kulturkunnskap og/eller spansk/latinamerikansk litteratur. Undervisninga og pensumet skal ha vore på spansk. Språklige begynnarkurs blir ikkje godkjent. Årsstudium i spansk språk og latinamerikastudium frå UiB kvalifiserer for opptak. Andre	Minimum 60 stp. i faget på 100-nivå. Av desse skal minimum 20 studiepoeng vere innanfor spansk lingvistikk og minimum 20 studiepoeng vere innanfor spansk litteratur/kultur. Undervisningsspråket skal ha vore spansk. Årsstudium i spansk språk og latinamerikastudium frå UiB kvalifiserer

	årsstudium/utdanninger blir vurdert etter søknad.	for opptak. Andre årsstudium/utdanninger blir vurdert etter søknad.
Italiensk	Emna ITAL111, ITAL112, ITAL113 og ITAL114 tilsvarar eit årsstudium, og kvalifiserer for opptak. Andre årsstudium/utdanninger blir vurdert etter søknad.	Minimum 60 stp. i faget på 100-nivå. Av desse skal minimum 20 studiepoeng vere innanfor italiensk lingvistik og minimum 20 studiepoeng vere innanfor italiensk litteratur/kultur. Undervisningsspråket skal ha vore italiensk. Emna ITAL121, ITAL122, ITAL123, ITAL124 og ITAL125 ved UiB tilsvarar eit årsstudium, og kvalifiserer for opptak. Andre årsstudium/utdanninger blir vurdert etter søknad.
Nordisk¹	Minimum 30 studiepoeng i nordisk språk og minimum 30 studiepoeng i nordisk litteratur. Studenten må ha avlagt eksamen både på bokmål og nynorsk. Fagdidaktikk blir normalt ikkje godkjent som del av opptaksgrunnlaget.	Minimum 60 studiepoeng i nordisk språk og litteratur. Av desse 60 studiepoenga skal det normalt vere 30 studiepoeng i nordisk språk og 30 studiepoeng i nordisk litteratur. Etter søknad kan ein kome inn med minst 20 studiepoeng i språk og minst 20 studiepoeng i litteratur. Dei 20 siste studiepoenga kan då vere norske/nordiske emne i språk, litteratur eller norsk som andrespråk. Årsstudium i nordisk frå UiB kvalifiserer for opptak. Fagdidaktikk blir normalt ikkje godkjent som del av opptaksgrunnlaget. Studenten må ha avlagt eksamen både på bokmål og nynorsk. Studentar med fullført mastergrad i allmenn litteraturvitskap må supplere med språkdelen av nordisk årsstudium for å kunne reknast som kvalifisert. Studentar med fullført mastergrad i allmenn lingvistik må supplere med emne frå nordisk litteratur for å kvalifisere. Andre

¹ Det som står under «Framlegg til reviderte opptakskrav» vart vedtatt i programstyret på instituttnivå hausten 2019.

		årsstudium/utdanninger blir vurderte etter søknad.
Norsk som andrespråk	Årsstudium i norsk som andrespråk frå UiB kvalifiserer for opptak. Andre årsstudium/utdanninger blir vurdert etter søknad.	Minimum 60 stp. i faget på 100-nivå. Årsstudium i norsk som andrespråk frå UiB kvalifiserer for opptak. Andre årsstudium/ utdanninger blir vurdert etter søknad.
Historie²	Minimum 60 studiepoeng i historie.	Minimum 60 studiepoeng i historie.
Religionsvitenskap³	Årsstudium i religionsvitenskap frå UiB kvalifiserer for opptak. Andre årsstudium/utdanninger blir vurdert etter søknad.	Årsstudium i religionsvitenskap / religionshistorie eller tilsvarende religionsstudium frå andre institusjonar kvalifiserer for opptak. Inntil 15 stp. av totalt 60 stp. kan alternativt vere innan filosofi, etikk, idéhistorie, livssynskunnskap. Andre årsstudium/utdanninger blir vurdert etter søknad.
Filosofi	Årsstudium i filosofi frå UiB kvalifiserer for opptak. Ein kombinasjon av filosofi og idehistorie, der filosofi utgjør minimum 30 studiepoeng, kvalifiserer også for opptak. Andre årsstudium/utdanninger blir vurdert etter søknad.	Årsstudium i filosofi frå UiB kvalifiserer for opptak. Ein kombinasjon av filosofi og idehistorie, der filosofi utgjør minimum 30 studiepoeng, kvalifiserer også for opptak. Andre årsstudium/utdanninger blir vurdert etter søknad.

² Historie vil halda på noverande opptakskrav.

³ Det som står under «Framlegg til reviderte opptakskrav» vart vedtatt i programstyret på instituttnivå våren 2019.

Sak 68/19 Deltagelse i NOLES-nettverket

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Drøftingssak

Notat

Til: Programrådet for lektorutdanningen
Møte: 16. desember 2019

ephorte: 19/1293

Tre UiB-ansatte deltar i dag i NOLES-nettverket: Ragnhild Lie Anderson (nordisk fagdidaktikk), Matthias Stadler (kjemi- og naturfagdidaktikk) og Bjarte Furnes (spesialpedagogikk).

Noles er eit nettverk for alle høgskolane og universiteta i Noreg som underviser i lese- og skriveopplæring. Målet med nettverket er i hovudsak kunnskapsutvikling og å utveksle erfaringar om arbeidet med grunnleggjande språklege ferdigheitar: lesing, skriving og munnlegheit i alle fag. Det er også eit mål å gje inspirasjon og fagleg oppdatering på og mellom institusjonane som deltek i nettverket. Nettverket er oppretta av Utdanningsdirektoratet og blir koordinert og drifta av Lesesenteret, Skrivesenteret og Nynorsksenteret (<http://noles.skrivesenteret.no/>)

Organiseringen av Noles endrer seg ved årsskiftet, og fra nyttår må institusjonene selv dekke reise og opphold for egne medlemmer.

Programrådet har blitt kontaktet av et av UiB-medlemmene som har bedt om å drøfte behovet for videre deltagelse.

Programrådet bes derfor om å drøfte hvorvidt dette nettverket er noe UiB bør delta på fra 2020.

Sak 69/19 Studentevalueringer av kortpraksisemner

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Orienteringssak

Notat

Til: Programrådet for lektorutdanningen

Møte: 16. desember 2019

ephorte: 19/1293

Praksisemnene KOPRA101 OG KOPRA102 blir evaluert av studentene hvert semester som en del av studiekvalitetsrutinene ved Det psykologiske fakultet (PF). PF oppsummerer evalueringene slik i innkallingen til møte i Praksisutvalget 21.11.2019:

Evalueringen av KOPRA101 viser at studentene fortsatt ikke får innblikk i lærerens hverdag utenfor klasserommet i den grad UiB skulle ønske seg. KOPRA101 - skulen og lærerrolla i praksis handler om å snu studentenes perspektiv fra elev til lærer. Det er derfor viktig at studentene får innblikk i hva lærer gjør utenfor klasserommet. I praksishenvendelsen som ble sendt ut i forkant av praksis høsten 2019 forsøkte UiB å presisere at studentene skal ha én hovedveileder som de skal følge i og utenfor klasserommet. Studentenes svar i undersøkelsen tyder på at dette ikke har endret hvordan praksis organiseres i praksis i nevneverdig grad.

Studentene er i stor grad fornøyd med KOPRA102 og mener det er lærerikt å være i praksis. Forskjellen mellom HF og MN-studenter var interessant med tanke på at 40 % av MN studenten ikke var svært enig eller enig i påstanden om at jeg fikk observere nok undervisning til å ta relevante notater. MN-studentene hadde fem praksisdager. Tilsvarende tall for HF-studentene (som har fire praksisdager) var 8 %. MN-studenten synes også at dagene var mer varierte enn HF-studentene – til tross for den ekstra praksisdagen. Hva dette skyldes er vanskelig å si.

I år hadde MN-studentene praksis i fem sammenhengende dager, og ikke fem dager i løpet av en periode på 5 uker slik det vanligvis har vært. Studentene fikk ikke spørsmål om organiseringen av praksis, men tallene viser at studentene opplevde praksis som lærerik.

Studentene får planlegge og gjennomføre minst en undervisningsøkt i praksis, og nesten $\frac{3}{4}$ får evaluere økten. Studentenes praksis møter med andre ord i stor grad læringsmålene fra emnebeskrivelsen for KOPRA102.

Praksisutvalget er kjent med at det skal jobbes for en omstrukturering av praksis på 5LU. I påvente av det foreslår vi ikke at det gjøres store endringer på KOPRA101 og KOPRA102. UiB må imidlertid sikre at studentene får mer innblikk i lærerens rolle utenfor klasserommet i KOPRA101. Informasjonen ut mot skolene må bli enda mer spisset. KOPRA102 får gode tilbakemeldinger og det er ikke behov for å gjøre justeringer på emnet spesifikt.

Vedlagt følger de nyeste evalueringene av KOPRA101 og KOPRA102 for høstsemesteret 2019.12.09.

Evalueringene legges frem for Programrådet til orientering.

09.12.2019/ANNGJ

VEDLEGG: OPPSUMMERING AV EVALUERING KOPRA101 (RÅDATA VEDLAGT SOM PDF I E-POST)

KOPRA101 – skolen og lærerrollen i praksis

Svarprosenten på undersøkelsen var lav. Kun 36 % av dem som fikk tilsendt undersøkelsen responderte. N=64.

KOPRA101 inneholder 5 dager i skolen for MN-studenter og 8 dager for HF-studenter. Samlet sett føler studentene seg inkluderte på skolen, og de synes det er lærerikt å være i praksis. Studentene har svart på hvilket fakultet de tilhører og det er derfor interessant å se om svarene mellom HF- og MN-studenter skiller seg på variablene «Jeg fikk observere nok undervisning til at jeg kunne ta relevante notater» og «Innholdet i dagene var varierte». Tidligere evalueringer har vist at HF-studentene synes tre siste dagene er litt repetitive.

«Jeg fikk observere nok undervisning til at jeg kunne ta relevante notater»

HF: 92 % svarer svært enig eller enig.

MN: 60 % svarer svært enig eller enig.

«Innholdet i dagene var varierte»

HF: 47 % svært enig eller enig. – 33 % er uenig eller svært uenig.

MN: 60 % svært enig eller enig – 13 % er uenig. Ingen er svært uenig.

Studentene får også denne høsten god innsikt i lærerens arbeidshverdag i klasserommet, og varierende grad av innblikk i lærerens hverdag utenfor klasserommet. Om lag 50 % svarer verken eller, eller på de lavere scorene på dette spørsmålet om de får innblikk i lærerens hverdag utenfor klasserommet. I fjor meldt studentene om større tilfredshet med dette enn i år, og det til tross for at vi har forsøkt å gjøre noen grep i praksis høsten 2019. Denne høsten har vi spesifisert at studentene skal ha en hovedveileder, slik at studentene har én person de hovedsakelig følger. Vi håpet at det ville gjøre at studentene nettopp fikk mer innblikk i lærerens hverdag utenfor klasserommet. Svarprosenten er for lav til at vi kan konkludere, men tallene gir en pekepinn på at den nye ordningen ikke har gitt ønsket effekt. Informasjonen om intensjonen for praksisemnet når ikke frem.

Studentene har mulighet for å kommentere om det er «noe mer de vil si om høstens praksisopplæring». Tilbakemeldingene i friteksten er ikke vesentlig annerledes enn tidligere semestre. Studentene melder tilbake at det er stressende med kollisjoner – til tross for at det i år ble lagt mer til rette enn ved tidligere semestre. I år ble det lagt ut videonotat fra Ex.fac, og seminarene i exphil ble flyttet og komprimert. Noen av MN-studentene synes praksis var for kort, ettersom flere mistet en dag pga planleggingsdag, mens noen av HF-studentene synes praksis ble for lang. Et par studenter kommenterte at praksis var for tidlig i skolens årshjul og der derfor skjedde mye annet på skolen. Noen pekte på at det var mye dødtid i praksis. En av studentene kritiserer at det ikke gis studiepoeng for praksis på 5LU – som et av de eneste studiene ved institusjonen.

Responsen på praksis er med andre ord blandet. Studentene mener det er lærerikt å være i praksis, og føler seg inkludert og får observere mye undervisning. Dagene blir imidlertid ikke

varierte nok, og halvparten av studentene får ikke et godt innblikk i lærerhverdagen utenfor klasserommet.

TEMASEMINAR – kun for HF.

HF-studentene har to obligatoriske temaseminar i forbindelse med KOPRA101 – om mobbing og om demokratisk medborgerskap.

Mobbing

«Temaseminaret om mobbing var lærerikt»

82 % svarer svært enig eller enig.

«Temaseminaret om mobbing opplevdes relevant for meg som fremtidig lærer»

94 % svarer svært enig eller enig.

Demokrati og medborgerskap

«Temaseminaret om medborgerskap og demokratiforståelse var lærerikt»

47 % svarer svært enig eller enig. 1/3 svarer verken eller.

«Temaseminaret om medborgerskap og demokratiforståelse opplevdes relevant for meg som fremtidig lærer»

61 % svarer svært enig eller enig. ¼ svarer verken eller.

Det er tydelig at temaseminaret om mobbing treffer bedre for denne gruppen enn demokratisk medborgerskap. Studentene tar seminarene sammen med realfagsstudentene på LAPRA101. Det blir spennende å se om svarene er annerledes for den mer modne gruppen studenter.

VEDLEGG: OPPSUMMERING AV EVALUERING KOPRA102 (RÅDATA VEDLAGT SOM PDF I E-POST)

KOPRA102 høsten 2019 Læringsprosesser

Svarprosenten var på 43 %. N= 51, hvorav kun 11 av dem er realister.

Studentene følte seg godt mottatt på skolen, og kun 2 respondenter var uenige i at «det var lærerikt å være i praksis». Studentene var i praksis i 4-5 dager, og 88 % svarte at de fikk observere nok undervisning til at de kunne ta relevante notater. 2/3 deler av studentene var enige eller svært enige i at «innholdet i dagene var varierte».

KOPRA102 skal øve studentene i å reflektere over undervisning i skolen fra pedagogisk og fagdidaktisk perspektiv, og er knyttet til både pedagogikk og til studentenes masterfag. Emnet skal gi studentene kjennskap til faglærerens rolle i skolen. Studentene skal planlegge minst én læringsaktivitet i praksis.

57 % er enig eller svært enig i påstanden «Jeg fikk forståelse for hvordan undervisning planlegges», mens 86 % var enig eller svært enig i at de i løpet av praksis fikk forståelse for hvordan undervisning gjennomføres. 46 % var enig eller svært enig i at de fikk forståelse for hvordan undervisning evalueres.

Samtlige respondenter fikk planlegge og gjennomføre en læringsaktivitet i løpet av praksis, og 70 % fikk evaluert økten i etterkant.

Evalueringen har ikke spørsmål som dreier seg om spesifikt om faglærerens rolle, men svarene viser at studentene får erfaring med planlegging og gjennomføring av undervisning i løpet av praksis.

Studentene fikk også i denne evalueringen mulighet for å gi generell tilbakemelding om emnet.

Svarene varierer, men flere studenter melder tilbake om at fire dager er for lite. Flere er også frustrerte over at de ikke fikk vite om praksisplassen sin tidligere. Flere studenter vil også at det skal være mer undervisning og mindre observasjon i praksis. En student sier det på følgende måte:

Jeg synes det legges for mye vekt på å lære observasjon fremfor å skaffe seg erfaring med undervisning. Etter to praksiser og totalt 14 dager ute i skole er man som student nødt til å selv be om å få undervise. Å kunne observere er viktig for å utvikle sin pedagogiske praksis, men jeg synes det er viktigere å få erfaringer med å planlegge og gjennomføre undervisning selv når man skal bli lærer. Det er først og fremst lektor jeg skal bli, ikke en som forsker på pedagogikk, dermed synes jeg det vektlegges for lite undervisningsaktiviteter fremfor observasjon.

Sak 70/19 Åpen dag 2020

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Orienteringssak

Notat

Til: Programrådet for lektorutdanningen

Møte: 16. desember 2019

ephorte: 19/1293

Gjennom [Utdanning i Bergen](#), arbeider utdanningsinstitusjonene i Bergen med å bistå fremtidige studenter i å ta bevisste og veloverveide studievalg. Et ledd i dette er arrangementet *Åpen dag*, hvor elever får anledning til å besøke de enkelte studiestedene, få en smakebit på studentlivet og utdanningene som tilbys. UiB har arrangert Åpen dag i flere år med vesentlige bidrag fra fagmiljøene. Fra 2018 har Utdanning i Bergen vært overordnet prosjektkoordinator for flere institusjoner i Bergen.

I år samarbeider disse institusjonene om Åpen dag: UiB, Høgskulen på Vestlandet, Norges Handelshøyskole, Handelshøyskolen BI, VID vitenskapelige høyskole, NLA Høgskolen, Høgskolen Kristiania, Fagskolen i Hordaland.

Datoer for Åpen dag 2020

Lørdag 8. februar	Åpen dag –Student for en dag Hovedmålgruppen er tilreisende studenter fra andre fylker. Det er valgfritt å ha program denne dagen.
Søndag 9. februar	Åpen dag –Studieklar Institusjonsnøytralt program i regi av Utdanning i Bergen. Studiestedene er med på stands.
Mandag 10. februar	Åpen dag – Student for en dag Arrangementer på ulike studiestedene

Lektorutdanningen ved UiB bidrar for første gang med to arrangementer på henholdsvis Det humanistiske fakultet og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet. Komitéen som står bak utformingen av programmet er:

Førsteamanuensis Johan Lie, Matematisk institutt

Førsteamanuensis Xavier Llovet Vilà, Institutt for fremmedspråk

Førsteamanuensis Liv Eide, Institutt for pedagogikk

Studentrepresentanter fra Fagutvalget: Hanna Risnes (HF) og Jon Asgeir Torsvik (MN)

Program (1,5 timer x 2):

- Velkomst og informasjon om oppbygning av programmet og valgmuligheter (20 minutter)
- Hvordan er studiehverdagen og praksis? Studenter forteller om studiehverdagen og om praksis i skolen (20 minutter)
- Pause (10 minutter)
- Faglige smakebiter fra ansatte på et utvalg av de ulike fagene: Hvordan er det å studere disse fagene og hva er forventningene? (30 minutter: 10 minutter x 3)
- Hvordan motivere elever og legge til rette for læring? Hvordan lage god undervisning? (10 minutter)

Programmene er tilgjengelig på www.opendag.no. Påmeldingen åpnet 2. desember, og påmeldingsfristen er 3. februar. Påmeldingstallene så langt er generelt svært gode.

**Sak 71/19 NOKUT-rapport om frafall i
lektorutdanningene i Norge**

Notat fra Studieadministrativ avdeling

Orienteringssak

Notat

Til: Programrådet for lektorutdanningen

Møte: 16. desember 2019

ephorte: 19/1293

NOKUT har gjort en kartlegging av lektorutdanningene i Norge trinn 8-13 som en del av en tematisk satsning på lærerutdanningene og for å styrke kunnskapsgrunnlaget.

Rapporten gir oversikt over hvor lektorutdanningene tilbys og hvem som har ansvaret, hvordan studieløpene er satt sammen og hvordan studentene rapporterer opplevelsen av kvalitet på studieprogrammene sine.

Sammendraget innledningsvis sier at lektorutdanningens organisering skaper utfordringer, for eksempel når det gjelder koordinering av timeplaner og praksisopplæring. Det fremheves at det studieadministrative arbeidet er svært viktig for å oppnå god kvalitet. Viktigheten av å skape egne faglige fellesskap understrekes også for å kunne utvikle tilhørighet til profesjonen.

Rapporten viser at lektorprogrammene rekrutterer studenter med gode karakterer, men at utdanningene har svært lav fullføring. Tittelen på rapporten er også «Høyt opptaksnivå, lav fullføring».

Rapporten gir en god oversikt over lektorutdanningene i Norge. NOKUT har også sett på utdanningene opp mot syv av deres åtte kvalitetsområder for studieprogrammer: startkompetanse, læringsbane, programdesign- og ledelse, utdanningsfaglig kompetanse, samspill med samfunn og arbeidsliv, læringsmiljø og læringsutbytte.

Medlemmene av Programrådet oppfordres til å lese rapporten. Den er tilgjengelig her: https://www.nokut.no/globalassets/nokut/rapporter/ua/2019/bakken_bore_boilard_fetscher_hamberg_sinderud_hoyt-opptaksniva-lav-fullforing_18-2019.pdf.